

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... felperesnek a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. december 12. napján kelt 29.G.41.088/2017/9. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (Háromszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint le nem rótt jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 389. §-ára és az alperessel 2012. április 6-án kötött megállapodásra alapítva előterjesztett pontosított keresetében az alperest 39.403.644 forint és 2015. október 23-ától a kifizetésig a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. A követelt összegből 35.894.322 forint megfizetésére vállalkozói díj, 3.509.322 forint megfizetésére ügyleti kamat jogcímén tartott igényt.

Előadta, 2009. szeptember 3-án vállalkozási szerződést kötött az alperessel, amelyben 16.500.000 forint + áfa vállalkozói díjért a Budapest ..., ... és ... szám alatti ingatlanok homlokzatán építési háló és építési állványzat telepítését vállalta 2010. április 5-i teljesítési határidővel azzal, hogy a leszerelési munkák elvégzése is a feladatát képezte, továbbá az alperes az építési hálót 2010. október 31-ig jogosult használni. Az építési háló és állványzat telepítését a szerződésnek megfelelően határidőre, hiánytalanul és hibátlanul elvégezte, az alperes azonban a vállalkozói díjat nem fizette meg.

A felperest megillető vállalkozói díj rendezése tárgyában a felek 2012. április 6-án teljes bizonyítóerejű magánokiratba foglalt megállapodást kötöttek. Ebben rögzítették, hogy a felperes határidőre hibátlanul elvégezte a vállalkozási szerződés műszaki teljesítését, azonban nem kapta meg a szerződés szerinti vállalkozói díjat, amely az időközben keletkezett állvány bérleti díjakkal együtt 2012. március 31. napjáig 28.429.058 forint + 27% áfa összegre emelkedett. Abban állapodtak meg, hogy a már esedékessé vált összeget maximum 12 hónapig folyamatosan növelik a havi 460.000 forint + áfa állvány bérleti díjjal, és amennyiben ezalatt az időtartam alatt az ún. ...

projekt nem indul el, az alperes a megállapodás II.1. pontjában rögzített számítási módszer alkalmazásával meghatározott összeget legkésőbb 2013. április 6-ig megfizeti a felperes részére; a vállalkozói díj meg nem fizetett részére vetítve a felperes 2012. március 31-ig évi 9% mértékű ügyleti kamatot jogosult felszámítani.

Az ún. ... projekt nem indult el, ezért a 2012. április 6-i megállapodás alapján az alperest a II.1. pont szerinti számítási mód alkalmazásával az állvány bérleti díjakkal növelten 35.894.322 forint vállalkozói díj, továbbá 3.509.322 forint ügyleti kamat megfizetésének kötelezettsége terhelte a keresetben részletesen előadott számításnak megfelelően.

A felperes 2015. október 14-én, 2015. október 22-i esedékességgel számlát állított ki 35.894.322 forint vállalkozói díjról, az alperes azonban a számla kiegyenlítését megtagadta.

Az alperesi ellenkérelemben foglaltakkal összefüggésben a felperes hangsúlyozta, az, hogy az építési hálót reklámfelületként az alperes hozzájárulása nélkül hasznosította sem a jogalap, sem az összecszerűség vonatkozásában nem érinti az alperes 2012. április 6-i megállapodás szerinti fizetési kötelezettségét, tekintettel arra, hogy a vállalkozási szerződés semmilyen módon nem korlátozta a háló hasznosítását, azt nem kötötte az alperes hozzájárulásához, az alperes nem szerezte meg az építési háló tulajdonjogát, az állványzattal együtt azt is a felperestől bérelte.

Az alperes az ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását, a felperes követelésének az összecszerűségét vitatta.

A vállalkozói díjigény vonatkozásában arra hivatkozott, a felperes a vállalkozási szerződés alapján az ingatlanok homlokzatán elhelyezett építési hálót, illetve építési állványzatot a hozzájárulása nélkül értékesítette reklámfelületként, ezért a felperes által követelt vállalkozói díj összegét csökkenteni kell azzal az összeggel, amelyet a felperes az állványzat hasznosításáért kapott.

Az építési háló reklámfelületkénti felperesi értékesítésének tényét alátámasztó okirati bizonyítékként csatolta a ... Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Építési és Osztályának 2012. október 12-én kelt határozatát, amely az alperest a perbeli ingatlanok homlokzatain elhelyezett reklámháló eltávolítására kötelezte és 100.000 forint eljárásbírsággal sújtotta.

Az alperes véleménye szerint az építési háló reklámfelületkénti értékesítését bizonyítja a neki küldött 2012. június 26-i felperesi levél is, amelyben arról tájékoztatta, hogy a reklámfelületet eladta és ajánlatot tett az alperesi tartozások összegének a reklámbevétel összegével történő csökkentésére. E levél alapján az is egyértelműen megállapítható, hogy a felperesnek a reklámok kihelyezéséből bevétele származott.

Az alperes arra hivatkozva, hogy nem állnak rendelkezésére azok az iratok, amelyek alapján a felperesnek járó vállalkozói díjat csökkentő reklámbevételek összege meghatározható, indítványozta, hogy a bíróság a felperest kötelezze azok becsatolására.

Az ügyleti kamatigény összecszerűségét is vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a felperes részére 39.022.384 forint, valamint ezen összeg után 2015. október 23. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat, továbbá 1.570.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította; kötelezte továbbá az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 1.200.000 forint feljegyzett eljárásilletéket.

Az ítélet indokolása szerint a 2009. szeptember 3-án megkötött vállalkozási szerződést alapul véve, az alperest terhelő tartozás megfizetése tárgyában a felek 2012. április 6-án megállapodást kötöttek, amelyben az alperes a tartozását a rPtk. 242. § (1) bekezdése szerint elismerte, 35.894.322 forint vállalkozói díj megfizetését vállalta, e kötelezettségének azonban a felperes által kiállított számlában megjelölt 2015. október 22-i fizetési határidő lejártáig és azt követően sem tett eleget. A kereset tárgyát képező vállalkozói díjigény összecszerűségét az alperes arra hivatkozással vitatta, hogy a felperes által követelt vállalkozói díj összegét csökkenteni kell az épületek homlokzatán

elhelyezett, az alperesnek bérbe adott építési háló reklámfelületkénti értékesítéséből származó felperesi bevétel összegével.

Az ily módon beszámítási kifogás útján érvényesíteni kívánt követelésére nézve ugyanakkor az alperes nem tett eleget tényállítási kötelezettségének. Nem adta elő egyértelműen és határozottan azokat a tényeket, amelyek alapján megállapítható lett volna, hogy a felperes miért nem volt jogosult az építési háló reklámfelületkénti értékesítésére, a reklámbevételek összegével az alperes miért jogosult csökkenteni a 2012. április 6-i megállapodásban elismert tartozását. Az alperes a beszámítani kívánt követelése konkrét összegét sem jelölte meg, e kötelezettsége teljesítését a felperesi adatszolgáltatástól tette függővé, amire nincs eljárásjogi lehetőség, ezért a beszámítási kifogás nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint egyebekben az a körülmény, hogy az alperes az építési állványzatot és hálót az épület homlokzati munkák biztosítására bérelte a felperestől, nem zárja ki azok felperes általi hasznosítását. A reklámok kihelyezése nem befolyásolta az állványzat és a háló alperes által elvárt műszaki tartalmát. Ugyanakkor a 2012. április 6-i megállapodás megkötése időpontjában már ismert volt az alperes számára az, hogy a felperes az állványzatot reklámok céljára hasznosította, a felek mégsem rendelkeztek a vállalkozói díj erre tekintettel történő csökkentéséről és a későbbiekben sem kötöttek megállapodást az alperesi tartozásnak a reklámtáblák kihelyezéséből származó bevételekre figyelemmel történő csökkentéséről, e bevételek beszámításáról. Mindezek alapján a beszámítási kifogás a jogalap tekintetében is megalapozatlan.

A reklámbevételekkel kapcsolatos dokumentumok csatolásával összefüggésben előterjesztett alperesi bizonyítási indítvány olyan tényre vonatkozott, amelynek a per eldöntése szempontjából nincs jelentősége, ezért e bizonyítási indítvány mellőzésének volt helye.

Az elsőfokú bíróság utalt arra is, az alperes 100.000 forint eljárási bírságra hivatkozása azért nem volt értékelhető, mert a csatolt iratokból nem állapítható meg az, hogy jogerős-e a bírságot kiszabó határozat és hogy a bírság megfizetésre került-e.

A felperes ügyleti kamatigényével kapcsolatban az elsőfokú bíróság rögzítette, a vállalkozói díj második részlete után járó ügyleti kamat megfizetése alól az alperes nem mentesülhet arra hivatkozással, hogy nem készült átadás-átvételi jegyzőkönyv, a 2012. április 6-i megállapodás és az egyéb okirati bizonyítékok alapján ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy a felperes a vállalkozási szerződést az abban rögzített határidőre teljesítette, azonban a vállalkozói díj harmadik részlete még nem vált esedékessé, így ezzel összefüggésben a felperes ügyleti kamatra nem tarthat igényt.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a keresetet 35.894.322 forint vállalkozói díj, valamint 1.602.392 forint és 1.525.670 forint ügyleti kamat követelés tekintetében megalapozottnak találta és miután az alperes tartozását a felperes által kiállított számlában megjelölt 2015. október 22-i fizetési határidőig nem egyenlítette ki, az alperest ezen összegek után a fizetési késedelembe esése időpontjától, 2015. október 23-ától a vállalkozási szerződésben meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére is kötelezte.

Az ítélet keresetnek helyt adó rendelkezéseivel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte a megváltoztatását és elsődlegesen a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a marasztalási összeg azon összeggel történő csökkentését, amelyet a felperes az állványzat hasznosításáért kapott.

Véleménye szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor beszámítási kifogását a jogalap tekintetében megalapozotatlannak találta. A perbeli vállalkozási szerződés alapján ugyanis a felperes kizárólag építési háló és állványzat telepítési és leszerelési munkák elvégzésére volt jogosult, amiből az következik, hogy nem szerződésszerűen járt el, amikor az építési hálót reklámok kihelyezése céljából értékesítette, ezzel az összeggel jogalap nélkül gazdagodott. Az ítélet indokolásában foglaltakkal szemben ezért az a körülmény, hogy az alperes az épülethomlokzati munkák

biztosítására bérelte az állványt, kizártta tette annak felperesi hasznosítását. Erre tekintettel a per eldöntése szempontjából jelentős ténynek minősül az, hogy az állványzat hasznosításából a felperesnek mekkora bevétele származott. Az elsőfokú bíróság az 1952. évi III. törvény (rPp.) 3. § (4) bekezdésére tekintettel nem mellőzhette volna az ezzel összefüggésben előterjesztett alperesi bizonyítási indítvány teljesítését, amire azért lett volna szükség, mert e nélkül az alperes nem tudta meghatározni beszámítási kifogása összecszerűségét.

Az elsőfokú bíróság a rPp. 3. § (3) bekezdése szerinti előzetes tájékoztatási kötelezettségét is megsértette, mert nem tájékoztatta az alperest arról, hogy a vele szemben 100.000 forint bírságot kiszabó közigazgatási határozat jogerőre emelkedését, valamint a bírság összegének a befizetését is bizonyítania kell.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte, lényegében helyes indokaira tekintettel.

Hangsúlyozta, az alperes kizárólag azt sérelmezte a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság a beszámítási kifogást megalapozatlannak találta. Ugyanakkor a beszámítási kifogást az alperes úgy terjesztette elő, hogy nem bizonyította beszámításra alkalmas, egynemű és lejárt követelése felperessel szembeni fennálltát.

Az alperes által előadottak alapján az sem állapítható meg, hogy az alperes beszámítási kifogás útján milyen jogcímen fennálló követelést kíván érvényesíteni. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra, hogy a felek között az alperesi beszámítási kifogást megalapozó megállapodás egyáltalán nem jött létre. Az alperesi fellebbezésben a jogalap nélküli gazdagodásra történő hivatkozás pedig azért megalapozatlan, mert a felek között szerződéses jogviszony áll fenn, ami a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazhatóságát kizártta teszi.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, a keresetet részben elutasító, a rPp. 228. § (4) bekezdése szerint jogerőre emelkedett részében az ítéletet nem érintette.

A fellebbezés az alábbiak miatt megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján érdemben helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes beszámítási kifogás útján érvényesíteni kívánt igénye megalapozatlan, arra hivatkozással az alperes nem mentesülhet vállalkozói díj fizetési kötelezettsége alól.

Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a felek között 2012. június 6-án létrejött megállapodás az alperes részéről a rPtk. 242. § (1) bekezdésében szabályozott tartozáselismerést tartalmaz. Ehhez képest a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperesre hárult annak bizonyítása, hogy tartozása egyáltalán nem, vagy nem a megállapodásban szereplő összegben áll fenn.

Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a 2017. szeptember 27-én tartott tárgyaláson a rPp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően részletesen tájékoztatta az alperest a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, az alperes azonban a rPp. 3. § (3) bekezdése és 139. §-a alapján öt terhelő tényelőadási, bizonyíték szolgáltatási és bizonyítás indítványozási kötelezettsége ellenére ezt követően sem terjesztett elő olyan érdemi védekezést, bizonyítékot, bizonyítási indítványt, amely alapul szolgálhatott volna annak megállapítására, hogy a felperessel szemben olyan, a rPtk. 296. §-a szerint beszámításra alkalmas, a perben beszámítási kifogás útján érvényesíthető egynemű és lejárt követelése áll fenn, amelynek beszámítása a felperes perbeli megállapodáson alapuló követelésének teljes vagy részleges megszűnését eredményezi, eredményezheti.

Tekintettel arra, hogy az alperes tényelődási kötelezettségének a beszámítani kívánt követelése összegének meghatározása körében sem tett eleget, az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megsértése nélkül mellőzte a felperesi reklámbevétel összegének megállapításához szükséges iratok felperesi csatolásának elrendelésére irányuló alperesi bizonyítási indítvány teljesítését. Nincs ugyanis eljárásjogi lehetőség arra, hogy a perben őt terhelő tényelődási kötelezettségét az alperes a felperesre hárítsa, illetve annak teljesítését a felperesi adatszolgáltatásától tegye függővé, amint erre egyébként ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság is helytállóan rámutatott.

A per irataiból megállapíthatóan az alperes a ... Önkormányzat Polgármesteri Hivatal ... Osztályának vele szemben 100.000 forint pénzbírságot kiszabó határozatát kifejezetten és kizárólag az építési háló reklámfelületkénti felperesi értékesítésének tényét alátámasztó okirati bizonyítékként csatolta 6. sorszám alatt benyújtott előkészítő iratához, anélkül azonban, hogy a rPtk. 296. § (1) bekezdése szerint a bírság összegének a vele szemben érvényesített felperesi követelésbe történő beszámítására irányuló nyilatkozatot, beszámítási kifogást terjesztett volna elő. A bírság összege vonatkozásában tehát az alperes nem terjesztett elő olyan beszámítási kifogást, amelyet az elsőfokú bíróságnak el kellett volna bírálnia, így e körben az elsőfokú bírságot a rPp. 3. § (3) bekezdése szerinti előzetes tájékoztatási kötelezettség sem terhelte, terhelhette, ezért az alperes megalapozatlanul állítja a fellebbezésében annak megsértését. Egyebekben a rPp. 247. § (3) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában a bírsággal kapcsolatos beszámítási kifogás a másodfokú eljárás során már nem volt előterjeszthető, ami kizárta tette annak érdemi vizsgálatát.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján – részben módosított indokolással – helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a felperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alkalmazásával mérlegeléssel, a jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel arányban állóan mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére, míg az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt jogorvoslati illeték megfizetéséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2018. november 27.

. Kurucz Zsuzsánna s. k. a tanács
elnöke

Dr. Felker László s. k. előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k. bíró